N°. 12. 1859.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

VRIJDAG 14 JANUARIJ.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

(Staatsblad n°. 119.) *WET van den 28sten December* 1858, *tot goedkeuring van artikelen der overeenkomst met* Belgie *tot wering van den nadruk.*

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat verschillende artikelen der overeenkomst, op den 30sten Augustus 1858 tusschen de Nederlandsche en Belgische gevolmagtigden te Brussel gesloten tot wering van den nadruk van wetenschappelijke en letterkundige werken, wettelijke regten betreffen;

Gelet op het laatste gedeelte van art. 57 der Grondwet,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

Worden goedgekeurd de artt. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11 en 12 (1ste, 3de en 5de zinsnede) der overeenkomst, op den 30sten Augustus 1858 tusschen de Nederlandsche en Belgische gevolmagtigden te Brussel gesloten tot wering van den nadruk van wetenschappelijke en letterkundige werken, welke artikelen aldus luiden:

» Article 1. A partir de l'époque à laquelle, conformément aux stipulations de l'article douze ci-après, la présente convention deviendra exécutoire, les auteurs d'oeuvres scientifiques ou littéraires, auxquels les lois de leur pays garantissent actuellement ou garantiront à l'avenir le droit de propriété ou d'auteur, et leurs ayant-cause, auront la faculté d'exercer ce droit sur les territoires de l'autre pays pendant le même espace de temps et dans les mêmes limites que s'exercerait dans cet autre pays le droit attribué aux auteurs d'ouvrages de même nature qui y seraient publiés, de telle sorte que la reproduction ou la contrefaçon dans l'un des deux États des oeuvres scientifiques et littéraires publiés dans l'autre sera, pour autant qu'il n'est pas dérogé aux dites lois par la présente convention, traitée de la même manière que le serait la reproduction ou la contrefaçon d'ouvrages de même nature, originairement publiés dans cet autre État, et que les auteurs de l'un des deux pays auront devant les tribunaux de l'autre la même action, et jouiront des mêmes garanties contre la contrefaçon ou la reproduction non autorisée, que celle que la loi accorde ou pourrait accorder par la suite aux auteurs de ce dernier pays.

» De la protection du droit de propriété ou d'auteur, stipulée par le présent article, est excepté le droit exclusif de traduction, que les lois actuelles ou futures de l'un ou l'autre pays pourraient être censées réserver à l'auteur.

» L'exception qui pourrait résulter pour certaines catégories de production de l'art. 5 de la loi du 25 Janvier 1817 (*Journal officiel* n°. 5), sera réciproquement levée à partir de la mise à exécution de la présente convention.

» Article 2. La protection stipulée par l'art. 1 ne sera acquise qu'à celui qui aura fidèlement observé les lois et réglemens en vigueur dans le pays de production par rapport à l'ouvrage pour lequel cette protection sera reclamée.

» Un certificat, délivré par le Ministre de l'Intérieur à la Haye, ou par le département de l'intérieur à Bruxelles, servira à constater, que les formalités voulues par les lois et réglemens ont été remplies.

» Article 3. La protection accordée aux ouvrages originaux est étendue aux traductions. Il est bien entendu toutefois, que l'objet du présent article est simplement de protéger le traducteur par rapport à sa propre traduction, et non pas de conférer le droit exclusif de traduction, soit à l'auteur, soit au premier traducteur d'un ouvrage quelconque.

» La langue Hollandaise et la langue Flamande seront considérées, quant à l'application de la présente convention, comme ne formant qu'une seule et même langue. La reproduction en langue Hollandaise d'un ouvrage publié en langue Flamande, et la reproduction en langue Flamande d'un ouvrage publié en langue Hollandaise, seront considérées comme contrefaçon.

» Article 4. Nonobstant les stipulations des articles 1, 2 et 3 de la présente convention, les articles extraits des journaux ou des recueils périodiques, publiés dans l'un des deux pays, pourront être reproduits dans les journaux ou recueils périodiques de l'autre pays, pourvu que l'origine en soit indiquée.

» Toutefois cette faculté ne saurait être comprise comme s'étendant à la reproduction dans l'un des deux pays des feuilletons de journaux ou des articles de recueils périodiques publiés dans l'autre, dont les auteurs auraient déclaré d'une manière évidente dans le journal ou le recueil même où ils les auront fait paraître, qu'ils en interdisent la reproduction.

» Cette dernière disposition ne sera pas applicable aux articles de discussion politique.

» Article 5. Sont interdites l'importation, la vente et l'exposition dans l'un ou l'autre des deux pays, de toute contrefaçon d'ouvrages, jouissant du privilége de protection contre la contrefaçon, en vertu des articles 1, 2, 3 et 4 de la présente convention; que ces contrefaçons soient originaires du pays où l'ouvrage a été publié, ou bien de toute autre contrée étrangère.

» L'importation sera considérée comme contrefaçon.

» Le produit de l'amende sera, dans le cas prévu par cette dernière stipulation, attribué au fisc de l'État dans lequel la peine aura été prononcée.

» Article 6. En cas de contravention aux dispositions des articles précédents, les ouvrages contrefaits seront saisis et les individus qui se seront rendus coupables de ces contraventions seront passibles dans chaque pays de la peine et des poursuites qui sont ou seraient prescrites par les lois de ce pays contre le même délit, commis à l'égard de tout ouvrage ou production d'origine nationale.

» Article 7. La présente convention ne pourra faire obstacle à la libre continuation de la vente dans les États respectifs des ouvrages, qui auraient été publiés en contrefaçon, en tout ou en partie, avant la mise en vigueur de la dite convention; par contre, on ne pourra faire aucune nouvelle publication dans l'un des deux États des mêmes ouvrages, ni introduire de l'étranger des exemplaires autres que ceux destinés à remplir les expéditions ou souscriptions précédemment commencées.

» Article 11. Pendant la durée de la présente convention l'importation licite dans les Pays-Bas ou en Belgique des livres publiés dans l'un ou l'autre des deux pays, aura réciproquement lieu en franchise de tout droit.

» Article 12. La présente convention sera mise à exécution le plus tôt possible après sa promulgation conformément aux lois de chacun des deux pays, et à partir d'un jour qui sera alors fixé par les deux hautes parties contractantes.

» La présente convention restera en vigueur pendant une année encore, après que l'une ou l'autre des deux hautes parties contractantes l'aura dénoncée.

» Si, par la suite, le Gouvernement des Pays-Bas accordait à une autre puissance, en matière de propriété littéraire ou artistique, des droits quelconques plus étendus que ceux qui sont stipulés par la présente convention, les auteurs ou artistes Belges acquerraient, par ce fait même et à la seule condition d'une réciprocité complète pour les auteurs ou artistes Néerlandais, les mêmes droits."

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministeriele departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 28sten December 1858.

WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
J. K. VAN GOLTSTEIN.

De Minister van Finantien,
VAN BOSSE.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

Uitgegeven den *een en dertigsten* December 1858.
De Directeur van het Kabinet des Konings,
DE KOCK.

Bij besluit van 12 Januarij 1859, n°. 53, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, met ingang van 20 Januarij aanstaande, tot burgemeester der gemeente Nijeveen te benoemen mr. *P. Slot.*

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Aan den heer *P. J. Berger*, te Venlo, is, met intrekking der voorloopige vergunning van 29 Julij te voren, bij beschikking van 10 Januarij 1859, tot wederopzegging concessie verleend voor eene stoombootdienst tot vervoer van reizigers, goederen, geld en geldswaarden en vee, van Rotterdam naar Keulen en tusschenplaatsen en terug.

[In een tweede Bijvoegsel tot deze Courant worden medegedeeld drie beschikkingen van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van heden, houdende aanwijzing der onderkiesdistricten in de hoofdkiesdistricten *Rotterdam*, *Dokkum* en *Gorinchem.*]

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

DUITSCHLAND.

De zitting van den Pruissischen Landdag is den 12den dezer door den Prins-Regent met de volgende rede geopend.

» De ure, waarin ik u om den troon vereenigd zie en met hartelijken groet welkom heet, vervult mij met diepen ernst. De uitoefening van dit Koninklijke regt verlevendigt in mij nog meer dan anders de smartelijke herinnering aan het zware lijden, waardoor naar Gods onnavorschbaar raadsbesluit Onze allergenadigste Koning en Meester nog voortdurend beproefd wordt. Met mij zendt zijn getrouw volk vurige gebeden omhoog dat de Allerhoogste in zijne genade onzen Koning onder eene zachtere hemelstreek kracht en genezing schenken moge.

» Mijne Heeren! de hooge beteekenis uwer roeping ten volle erkennende, noodig ik u uit, door uw doorzigt en medewerking mijne regering te ondersteunen op den weg, dien ik met het oog op Pruissens taak, op zijne roemrijke geschiedenis en vaderlandsche overleveringen, heb ingeslagen en dien ik besloten heb, onder Gods bijstand, met vastheid binnen de door mij getrokken onveranderlijke grenzen te vervolgen. Daarbij de regten der kroon van den Koning ongeschonden te bewaren, is een der hoofddoeleinden van mijn regentschap.

» Den algemeenen toestand des lands kan ik met voldoening bevredigend noemen. De uitslag van den laatsten oogst heeft wel is waar in sommige provincien niet aan de verwachtingen beantwoord; echter bestaat nergens vrees voor dreigend gebrek aan de noodigste voedingsmiddelen, en de prijzen der levensbehoeften zijn niet ongeëvenredigd aan de verdiensten der arbeidende klassen. De zucht tot uitbreiding van den landbouw is op verblijdende wijze levendig gebleven en heeft zich geopenbaard in veelomvattende ondernemingen tot verbetering van gronden, welke op de bescherming en de ondersteuning der regering aanspraak hebben.

» De handelskrisis, waarmede het afgeloopen jaar begon, heeft door de onvoorziene uitbreiding en duur van hare uitwerking, den handel en de nijverheid gevoelig getroffen, maar tevens blijken opgeleverd van de vastheid der grondslagen, waarop beide bij ons gevestigd zijn. De meeste takken van verkeer hebben begonnen zich van de gevolgen der doorgestane schokken te herstellen, en beloven, onder verdere bescherming des vredes, eenen toenemenden bloei.

» Er zullen u voorstellen gedaan worden tot verdere uitbreiding en volmaking van het vaderlandsche spoorwegnet. Even zoo zal de overeenkomst, welke, ten gevolge van de op handen zijnde verhooging der Rhijnbrug bij Keulen, met de overige Rhijnoeverstaten gesloten is, aan u worden voorgelegd.

» Op het gebied der regtspleging heeft zich het verblijdend verschijnsel voorgedaan van eene aanzienlijke vermindering der vervolgingen alsmede van het getal der strafgevangenen. Ik zie daarin met voldoening niet alleen een bewijs van vooruitgang der algemeene zedelijkheid, maar ook een blijk van toenemende welvaart en van een heilzamen invloed der bestaande strafwetten; mijne regering zal op verdere verbetering derzelve bedacht zijn.

» Ik beschouw het als eenen mijner gewigtigste pligten, mijne ijverige zorg te wijden aan de instandhouding der van oudsher bestaande goede orde in de finantien, ten einde aan alle takken der openbare dienst de voor de welvaart en de waardigheid des lands vereischte middelen te verzekeren. Met voldoening zult gij uit de mededeelingen omtrent de staatshuishouding den gunstigen toestand der finantien ontwaren, welke wij aan een naauwgezet beheer te danken hebben. In de met omzigtigheid geraamde inkomsten van het jaar, en in de overschotten uit de afgesloten vroegere diensten zijn de middelen aangewezen, niet alleen om in de loopende behoeften der administratie te voorzien, en met de algemeen als wenschelijk erkende verhooging van de bezoldingen der staatsambtenaren voort te gaan, maar om ook in andere opzigten aan nieuwe of toegenomen behoeften te kunnen voldoen.

» Ik vertrouw dus op uwe bereidwillige toestemming tot de verhooging der uitgaven, die ik voor de handhaving van de waardigheid der Kroon, voor de vermeerdering van de kracht des legers en der ontluikende marine, en voor eene naar alle rigtingen heilzame ontwikkeling van het welzijn des vaderlands noodzakelijk oordeele. Gij zult uit de begrooting ontwaren, welke zorg ik onafgebroken aan de volmaking van ons leger wijde, hetwelk met onwankelbare trouw in oorlog en in vrede de eer van Pruissen heeft weten te handhaven.

» In den vreedzamen aard onzer betrekkingen tot het buitenland is geene verandering gekomen. Inzonderheid blijven onze vriendschappelijke betrekkingen met de andere groote mogendheden ongestoord.

» In vereeniging met de overige Duitsche Bondsregeringen strekken de tot dusverre reeds niet zonder goed gevolg gebleven bemoeijingen mijner regering voortdurend daartoe, om aan de onder den schepter des Konings van Denemarken staande Duitsche Hertogdommen eindelijk het volle genot der regten te verzekeren, waarop de wetten des Bondgenootschaps en de in der tijd tusschen den Duitschen Bond en het kabinet van Kopenhagen getroffen schikkingen hun eene gegronde aanspraak geven.

» Mijne Heeren! Toen ik voor weinige maanden van deze plaats voor het eerst als Regent tot de vertegenwoordigers des vaderlands sprak, vermaande ik hen, om met mij de Pruissische vaan hoog opgeheven te dragen. Op die vaan staat: » Koningschap door de gratie Gods; handhaving van wet en grondwet, trouw des volks en des dapperen legers, regtvaardigheid, waarheid, vertrouwen, godsvrucht!" Welaan, mijne heeren, helpt mij, die vaan hoog opgeheven te dragen! Wie haar volgt, die volgt mij! Dan zullen wij met dezelfde trotschheid op het tegenwoordige Pruissen het oog kunnen vestigen als op deszelfs roemrijk verleden, en als erfdeel aan toekomende geslachten den oud-Pruissischen geest laten overgaan, die in den, ofschoon met weemoed gemengden, toch met geestdrift en eenstemmigheid uitgebragten kreet zijne uitdrukking vindt:

» Leve Zijne Majesteit de Koning!"

— De veldmaarschalk-luitenant Schwarzenberg zou, volgens de Weener dagbladen van jl. Zaturdag, Weenen den 10den verlaten om zich weder bij de onder zijn bevel staande legerafdeeling, die naar Italie opgerukt is, te voegen. De voorhoede dier legerafdeeling is reeds den 10den dezer te Milaan binnengetrokken; hetgeen bewijst dat er, bij de thans bestaande middelen van vervoer, weinig tijd noodig is om troepen uit Oostenrijk naar Italie over te brengen.

De Augsburgsche *Allgemeine Zeitung*, een voor Oostenrijk gunstig gestemd dagblad, behelst een schrijven uit Weenen van den 7den dezer, waarin het volgende voorkomt: » Heden morgen zijn de hier in garnizoen liggende troepen begonnen naar Italie te trekken; hunne plaats wordt hier terstond weder ingenomen door regementen die uit Moravie en andere noordelijke provincien komen. Voorzeker is deze troepenbeweging thans vooral, nu de Oostenrijksche Bank juist begonnen is in specie te betalen en moeite heeft om de verzilvering harer bankbiljetten vol te houden, geene gelukkige gebeurtenis; evenwel wordt zij onder ons publiek eenstemmig goedgekeurd. Het is verblijdend, wanneer de goede wil met de kracht gepaard gaat, en het onbetwistbaar regt met het vermogen om hetzelve te doen gelden. Geruststellend is de gedachte dat er geene eigenlijke vermeerdering der Oostenrijksche krijgsmagt, maar slechts eene verplaatsing van troepen plaats vindt: er zijn geene verlofgangers, geene reserve opgeroepen; de naar Italie trekkende bataillons bevinden zich op den voet van vrede. Met dat al is het, bij de tegenwoordige gesteldheid der communicatie-middelen in Oostenrijk, mogelijk des noods de gansche in Italie staande legermagt binnen veertien dagen op de volle sterkte van oorlogstijd te brengen en nog met versche legercorpsen te vermeerderen. De tegenwoordige afzending van troepen moet alleen dienen om leemten aan te vullen, ten einde de regering tot het bedwingen van revolutionaire bewegingen in staat te stellen. Door de komst van een paar regementen zal het Lombardisch-Venetiaansche Koningrijk niet te vol van soldaten worden: integendeel, het kon in den laatsten tijd veel eer gezegd worden schier ontbloot van troepen te zijn. Men bedenke slechts dat de vestingen Mantua, Verona, Peschiera, de forten van Milaan en van Venetie garnizoenen van aanmerkelijke sterkte behoeven; na aftrek daarvan bleef er geen groot getal beschikbare manschappen over. Het koningrijk heeft eene menigte sterk bevolkte provincie-steden; in eenige daarvan ligt tegenwoordig naauwlijks een bataillon, een paar compagnien of in het geheel geen garnizoen. Op het platte land ziet men er bijna geene Oostenrijksche soldaten. Dit een en ander dient onder de aandacht van het publiek gebragt te worden, om de gematigdheid van het keizerlijke gouvernement en de noodzakelijkheid van den maatregel te doen uitkomen, en aan dezen stap al het verontrustende te benemen."

FRANKRIJK.

De Servische omwenteling heeft een belangrijk geschilpunt doen oprijzen, hetwelk tot eene vredebreuk tusschen de groote mogendheden zou hebben kunnen aanleiding geven, en hoewel door den gunstigen loop der omstandigheden ter zijde geschoven zijnde, zich welligt spoedig op nieuw zou kunnen voordoen. De ministeriele bladen van Parijs maken het publiek thans eerst daarmede bekend, nu het niet meer kan strekken om de algemeene ongerustheid nog grooter te maken. Zoo zegt de *Constitutionnel* in zijn nommer van gisteren: » Naar het zich laat aanzien zal de Servische omwenteling, even als die van 1813, vreedzaam, zonder worsteling en zonder buitensporigheden haar beslag bekomen. Het zal, wel is waar, eene plotselinge verandering van regering zijn, maar het is niet de eerste van dien aard. In 1859 zal de vorst Alexander voor den vorst Milosch plaats maken, even als in 1813 de vorst Milosch voor den vorst Alexander plaats had gemaakt. De Porte zal, na het Servische volk geraadpleegd en zich van de vrijheid van deszelfs nieuwe keuze verzekerd te hebben, waarschijnlijk de wederverheffing van het geslacht Obrenowitsch tot de erfelijke vorstenwaardigheid bekrachtigen, en zoo zullen de zaken ook ditmaal weder in orde komen.

» Doch het bedenkelijke van deze laatste gebeurtenissen was, dat zij tot eene valsche uitlegging van het Parijsche vredesverdrag zouden hebben kunnen aanleiding geven. Wij zullen de toedragt der zaak en den staat der regtsquaestie beknopt aanwijzen.

» Toen de Servische Landdag den vorst Alexander van den troon vervallen verklaarde, liet Osman-Pascha, de bevelhebber van het Turksche garnizoen van Belgrad, bij den generaal Coronini, den opperbevelhebber der Oostenrijksche krijgsmagt in het naburige Oostenrijksche grensgewest, vragen of hij bijstand van hem mogt verwachten in geval er onlusten mogten uitbreken. Het Oostenrijksche gouvernement, door den generaal Coronini met die aanvrage bekend gemaakt zijnde, verklaarde zich bereid om op aanzoek enkel van de Porte tusschen beide te komen.

» Toen het deze verklaring aflegde, was het Weener kabinet zekerlijk niet gedachtig aan art. 27 van het Parijsche vredesverdrag, aldus luidende: » » Indien de rust in de Vorstendommen gestoord of bedreigd wierd, zal de Verhevene Porte zich met de andere contraherende mogendheden verstaan omtrent de tot handhaving of herstelling der wettige orde van zaken te nemen maatregelen. *Gewapende tusschenkomst zal niet anders dan met onderling goedvinden van de mogendheden kunnen plaats hebben.*' "

» Deze bepaling is duidelijk en niet voor tweederlei uitlegging vatbaar. Waren de gebeurtenissen in Servie van meer verontrustenden aard geworden, dan zou de Porte alleen, en niet een eenvoudig pascha bevoegd geweest zijn om de mogendheden, die het vredesverdrag hebben onderteekend, tot het houden van onderling overleg uit te noodigen en des noods aanzoek om hare gewapende tusschenkomst te doen; doch in geen geval zou deze tusschenkomst anders hebben kunnen plaats grijpen dan met onderling en voorafgaand goedvinden van al de aan het verdrag deel nemende partijen.

» Waarop, op welke bewoordingen, op welke uitlegging kon het Oostenrijksche kabinet zich beroepen, toen het den generaal Coronini de bovengemelde verklaring deed toekomen? Indien zijn leger de Servische grenzen overgetrokken ware, zou het zich dan niet in eene gelijke gesteldheid hebben bevonden als wijlen Keizer Nikolaas van Rusland, toen hij zijne troepen over den Pruth deed trekken en daardoor aanleiding tot den Oosterschen oorlog gaf.

» Wij willen hier enkel het geschilpunt en het daarbij betrokken beginsel aanwijzen: de gebeurtenissen in Servie zijn op weg tot eene vreedzame schikking; Oostenrijks tusschenkomst behoort, voor het tegenwoordige, niet meer onder de waarschijnlijkheden; maar met het oog op de gebeurlijkheden der toekomst is het nuttig den waren staat van het geschil te doen uitkomen."

Artikelen van denzelfden inhoud vindt men in de andere ministeriele dagbladen van Parijs, *la Patrie* en *le Pays*.

De inzigten van het Oostenrijksche gouvernement omtrent dat geschilpunt worden aangeduid door het volgende artikel van de *Ostdeutsche Post*, een ministerieel dagblad van Weenen.

» Toen Oostenrijk bij het begin der beweging in Servie troepen tot beveiliging zijner grenzen afzond, had het drie punten in het oog: het wilde niet dulden dat de beweging op het Oostenrijksche grondgebied overgebragt en zijne grenslinie geschonden werd; het wilde zich, uit

ontzag voor het Parijsche vredesverdrag, van tusschenkomst in Servie onthouden; en ten derde wilde het, in geval de vesting Belgrad door de Serviers aangevallen wierd en het daarin liggende garnizoen van Turksche troepen niet sterk genoeg was om de vaan des Sultans staande te houden, op verzoek van deszelfs bevelhebber de bezetting der vesting versterken. Met dat doel heeft de generaal Coronini aan den Turkschen pascha, die in de citadel van Belgrad het bevel voert, eene depêche doen toekomen, de mededeeling inhoudende dat des noods eene brigade Oostenrijksche troepen voor hem op zijne aanvrage beschikbaar gesteld zou worden om tot versterking der bezetting te dienen. Nu maakt het volkenregt groot onderscheid tusschen de vesting Belgrad en de stad van dien naam: de stad behoort aan Servie, hetwelk onder het oppergezag des Sultans staat, maar overigens een geheel zelfstandig bestuur heeft. Doch de vesting Belgrad wordt in alle tractaten als eene » keizerlijk Turksche vesting" erkend; de regtspraak en de souvereiniteit wordt er uitsluitend door den Sultan uitgeoefend. De vesting Belgrad behoort tot het eigenlijk gezegde Turkije, en niet tot Servie; hare muren worden door den Donau bespoeld; en wanneer ooit een corps Oostenrijksche hulptroepen er mogt binnenrukken (waarvan thans geene sprake meer is) dan zou het geene duim breedte Servisch grondgebied betreden. Oostenrijk beweert het regt te hebben om in omstandigheden, als zich dezer dagen voordeden, troepen in de vesting Belgrad te zenden; het heeft deze bewering geenszins teruggenomen en schijnt hiertoe ook niet gezind te zijn-"

— De Prins Napoleon, de neef van den Keizer der Franschen, moet heden nacht uit Parijs naar Turyn vertrokken zijn. Deze reis wordt door het publiek in verband gebragt met de voorgenomene huwelijksverbindtenis van den Prins met eene dochter van den Koning van Sardinie, waarvan sedert eenige dagen te Parijs algemeen gesproken wordt, hoewel de Parijsche dagbladen daarvan, op hoog bevel, nog zwijgen.

ENGELAND.

De Londensche *Morning Herald*, een orgaan van het Engelsche kabinet, geeft in zijn nommer van heden (gelijk wij per telegraaph vernemen) de gewigtige verzekering dat, indien in Italie eene revolutionaire beweging mogt uitbreken, zij van Engeland geenen werkdadigen bijstand en zelfs geene zedelijke ondersteuning zou te verwachten hebben.

— Maandag aanstaande zal te Bradford, eene fabriekstad in het graafschap York, eene openlijke vergadering van hervormingsgezinden gehouden worden, waarop de heer Bright den inhoud van het voorstel tot parlementshervorming, hetwelk hij voornemens is bij het Lagerhuis in te dienen, meer in bijzonderheden zal doen kennen.

— Door de *Times* wordt als gerucht medegedeeld dat de heer Gladstone tot Britsch gezagvoerder op de Ionische eilanden zal benoemd worden. Die staatsman bevindt zich aldaar reeds, gelijk men weet, belast met eene bijzondere zending van het Engelsche gouvernement; hij moet er de oorzaken van de ontevredenheid der bevolking en hare grieven tegen het Engelsche oppergezag onderzoeken.

— De *Times* van eergisteren behelst het volgende berigt, waarvan wij reeds beknopt hebben gewag gemaakt: » Onder degenen die met onze zeemagt in betrekking staan, loopt het gerucht dat het gouvernement voornemens is het Kanaal-eskader aanmerkelijk te versterken door toevoeging van twaalf linieschepen. Op al de rijkswerven is men uiterst druk werkzaam om de voltooijing te verhaasten van die linieschepen, welke sedert verscheiden jaren op stapel staan, en meestal nagenoeg voltooid zijn, opdat zij onverwijld in werkelijke dienst gesteld zouden kunnen worden. In den loop van dit jaar zullen te Portsmouth, Chatham, Devonport en Pembroke verscheiden schroefstoomschepen van de eerste grootte te water gelaten worden, waarna terstond op dezelfde helling de kiel voor andere linieschepen zal worden gelegd."

— De kabel voor de onderzeesche telegraaphlinie van Suez tot Aden is gereed; hij is in de fabrijk van de heeren Newall en Comp. te Liverpool vervaardigd en zal op of omstreeks den 20sten dezer in twee schepen naar zijne bestemming gezonden worden.

SPANJE.

Het vorige ministerie van Spanje heeft, gelijk men weet, aan de gematigd liberale constitutie van het jaar 1845 eenige bepalingen toegevoegd strekkende om de uitvoerende magt te versterken en den invloed der Kamers en der natie op de leiding der openbare aangelegenheden te beperken. Toen het tegenwoordige ministerie optrad, verklaarde het de constitutie van 1845, zoo als zij in werking was, en dus met die reactionaire toevoegselen, zoo ver deze reeds in toepassing waren gebragt, te willen naleven, dewijl het voor de rust des lands en voor de bestendigheid van het bestuur nadeelig zou zijn al wederom verandering in de grondwet te brengen.

Blijkens een telegram uit Madrid is bij de kamer van afgevaardigden van de zijde der warme liberalen een voorstel gedaan, strekkende om tot de constitutie van 1845 in hare oorspronkelijke gedaante terug te keeren en alle daarin later aangebragte wijzigingen of toevoegselen te niet te doen.

Dit voorstel heeft echter zeer weinig bijval gevonden: het is reeds bij het onderzoek in de afdeelingen der kamer nagenoeg eenstemmig verworpen; hetgeen aangemerkt wordt als een nieuw blijk dat die vergadering het ministerie wil ondersteunen en tot de conservative denkwijze overhelt.

TURKIJE.

Blijkens een telegram uit Jassy zijn de verkiezingen in Moldavie, zoo al niet ordelijk en in allen deele wettiglijk, dan toch binnen den door de Parijsche Conferentie bepaalden termijn en zonder grove wanordelijkheden afgeloopen, en is de zitting der wetgevende vergadering den 10den dezer te Jassy geopend.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 13den Januarij* 1859.

Blijkens de alhier ontvangen *Javasche Couranten* van 10 tot 24 November waren door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie de volgende beschikkingen genomen.

bij het civiel departement:

benoemd, tot officier van justitie te Macassar, de griffier bij den omgaanden regter in de 2de afdeeling op Java, mr. J. C. J. van der Schalk; tot substituut-officier van justitie bij den raad van justitie te Soerabaja, de 1ste substituut-griffier bij den raad van justitie te Batavia mr. B. de Groot; tot 1sten substituut-griffier bij den raad van justitie te Batavia, de secretaris van den commissaris van het Gouvernement tot het ontwerpen en voorstellen der vereischte wettelijke bepalingen ter verdere regeling van het regtswezen in de bezittingen buiten Java en Madura, mr. W. E. van der Hout; tot griffier bij den omgaanden regter in de 2de afdeeling op Java, de griffier bij den raad van justitie te Macassar mr. W. Tadema; tot griffier bij den raad van justitie te Macassar, de ambtenaar 1ste klasse ter beschikking van den gouverneur van Sumatra's Westkust mr. B. G. H. Straeter; tot advocaat en procureur bij de raden van justitie, te Padang (Sumatra's Westkust) mr. A. T. Wichers; te Soerabaja de advocaat en procureur bij het hooggeregtshof van Nederlandsch Indie mr. C. G. de Beus en de advocaat en procureur bij den raad van justitie te Samarang mr. F. Ch. Fievez; tot 2den onderwijzer aan de kweekschool van inlandsche onderwijzers te Soerakarta T. A. F. van der Valk, onlangs uit Nederland aangekomen; tot commies op het residentie-kantoor in de Lampongsche districten F. J. van Jelt de Bruyn; tot derden commies op het residentie-kantoor te Tjiandjoer (Preanger regentschappen) R. J. M. N. Kussendrager; bij de directie der producten en civiele magazijnen: tot eersten commies de tweede commies C. van Reyn; tot tweeden commies de derde commies J. van Slooten; tot derden commies de klerk P. Koppeschaar; tot inspecteur der cultures in de derde afdeeling op Java, de adsistent-resident van Soemedang en Soekapara, residentie Preanger regentschappen, A. W. Kinder de Camarecq; tot controleur 1ste klasse bij het binnenlandsch bestuur in de adsistentie-residentie Benkoelen, de controleur 2de klasse aldaar, C. M. G. A. M. Ecoma Verstege en de 1ste commies bij het marine-departement H. M. van Rijssen; tot schout te Padang, de gepaspoorteerde adjudant-onderofficier J. J. Becker; bij 's lands drukkerij te Batavia, tot hoofdopziener de opziener A. F. G. de Pinéda, tot opziener de letterzetter 1ste klasse J. B. Tenret; tot lid bij de sub-commissie van onderwijs te Buitenzorg H. van Ameyden van Duym, predikant bij de Protestantsche gemeente aldaar.

ontslagen: op verzoek, eervol, de commies op het residentie-kantoor in de Lampongsche districten, C. J. Watson, de secretaris der residentie Bagelen, jhr. W. K. L. van Hogendorp, beiden onder toekenning van wachtgeld, de gewezen klerk, tevens postcommies te Salatiga (Samarang), J. A. Drinhuyzen; onder toekenning van pensioen, eervol, wegens vertrek, als leden der subcommissie van onderwijs te Padang, J. L. van Gennep en J. Lijnen;

gesteld: op verzoek, wegens ziekte, in het genot van wachtgeld, de klerk bij den controleur der inkomende en uitgaande regten te Batavia, K. G. Pesch; ter beschikking van den algemeenen secretaris, de ambtenaar 1ste klasse voor de dienst in Nederlandsche Indie, mr. H. D. Levyssohn Norman, onlangs uit Nederland aangekomen;

magtiging verleend: tot de uitreiking aan R. R. Nauta, eener acte van toelating tot de uitoefening der artsemengkundige practijk te Batavia; tot de uitreiking aan den particulieren geneesheer G. A. Magnin, eener acte van toelating tot de uitoefening der genees- en heelkundige practijk te Bodjonegoro, residentie Rembang; tot de uitreiking aan den geëxamineerden tandheelmeester A. Carter, eener acte van toelating tot uitoefening der tandheelkunde in Nederlandsch Indie;

ingetrokken: de aan den particulieren geneesheer G. A. Magnin verleende admissie tot uitoefening der genees- en heelkundige practijk te Modjokerto (Soerabaja);

goedgekeurd: dat door den gouverneur van Sumatra's Westkust zijn benoemd, tot leden der subcommissie van onderwijs te Padang, J. Verhey, agent van de factorij der Nederlandsche Handelmaatschappij, en J. Verhaagh, Roomsch-katholijk pastoor, beiden te Padang;

bij het militair departement:

geplaatst: bij het 14de bataillon infanterie de majoor F. J. Belle, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd;

ontslagen: op verzoek, eervol, de tweede luitenant der infanterie J. H. van Roijen;

verleend: een tweejarig verlof naar Nederland wegens ziekte, aan den kapitein der infanterie F. A. C. Bloem, en aan den onder-intendant der 2de klasse van de militaire administratie, adjunct bij den generalen staf, J. C. J. van Mienne;

goedgekeurd: dat door het militair departement is geplaatst, bij het wapen der infanterie: bij het 1ste bataillon, de 2de luitenant P. J. Heck, onlangs uit Nederland aangekomen; zijn overgeplaatst, bij het wapen der infanterie: bij het 2de bataillon (Willem I), de 1ste luitenant A. T. J. Catoire, van het 9de bataillon; bij het 3de bataillon, de kapitein J. F. Bruigom en de 2de luitenant J. H. Romswinkel, de eerste van het 8ste bataillon en de laatste van het garnizoens-bataillon in de tweede militaire afdeeling; bij het 5de bataillon (Samarang), de kapitein W. J. Döderlein de Win, van het 8ste bataillon; bij het 7de bataillon, de 1ste luitenant F. J. W. Mekern, van het 11de bataillon; bij het 8ste bataillon, de kapitein G. L. C. Tihon, van het 5de bataillon (Samarang); bij het garnizoens-bataillon in de tweede militaire afdeeling, de kapitein J. H. E. von Stietz, van het 3de bataillon, de 1ste luitenant H. H. Schade van Westrum, van het 7de bataillon, en de 2de luitenant W. J. Havenga, van het 10de bataillon; bij het garnizoens-bataillon in de tweede militaire afdeeling (Samarang), de 2de luitenant E. l'Honoré, van het 8ste bataillon; bij het garnizoens-bataillon in de Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo, de 2de luitenant J. J. Bichon, van het 13de bataillon; bij het garnizoens-bataillon in de Westerafdeeling van Borneo, de 2de luitenants W. Pordon, H. W. O. de Bruyn en P. M. Ockerse, de eerste van het 9de, de tweede van het 8ste en de laatste van het 4de bataillon; bij de militaire administratie, als betaalmeesters der 2de klasse, de adjunct-intendant L. H. Meijers; als adspirant-intendant, de adspirant-betaalmeester B. G. W. Wilkens;

bij het marine-departement:

ontslagen: op verzoek, eervol, de eerste teekenaar bij de fabriek voor de marine en het stoomwezen te Soerabaja W. E. van Kervel, J. van der Linden, laatst gewezen baas zeilmaker bij 's lands equipagewerf te Soerabaija, thans op non-activiteit, de laatste met behoud van regt op pensioen.

Voorts behelzen de couranten nog de onderstaande mededeelingen.

Batavia, 9 November. — *Sumatra's Westkust*. — De berigten over de maand October behelzen het volgende:

In de residentie Padang is wederom een aanvang gemaakt met de bewerking der sawahvelden.

Gedurende de maand September heerschte in de Padangsche bovenlanden eene felle droogte, welke een zeer nadeeligen invloed uitoefende op de bewerking der rijstvelden en de koffij-aanplantingen, die bovendien van het ongedierte veel te lijden hadden.

Op vele plaatsen in de afdeeling Aijer Bangies en Rau was gebrek aan water voor de bewerking der sawahvelden.

Benkoelen. — Na herhaalde en moeijelijke pogingen, is het den controleur te Croë gelukt, eenen eenigzins begaanbaren communicatie-weg tusschen de hoofdplaats Benkoelen en de Lampongsche districten op te sporen.

Banka. — In de wateren van de districten Muntok, Jeboes, Soengijliat, Marawang en Soengijslan hebben zich in den loop der maand October weder rooverspraauwen vertoond, die eenige handelsvaartuigen hebben aangevallen en uitgeplunderd. Bij eene dier ontmoetingen is een inlander door lanssteken gewond.

De noodige maatregelen zijn genomen, om de zeeschuimers te verjagen.

In een vorig nommer is melding gemaakt van eenen orkaan, welke gedurende den 21sten en 22sten September te Swatow (Han-rivier) heeft gewoed.

Zoo als wij thans vernemen heeft de Nederlandsche brik *Aganita Adriana*, gezagvoerder Verschuur, daardoor schipbreuk geleden.

Volgens mededeeling van den gezagvoerder, die met het scheepsvolk den 5den October met de stoomboot *Toegwan* te Hongkong aankwam, was zijne brik in den nacht van 21 op 22 September van hare ankers geslagen en door de hooge stormgolf (waardoor het water 20 Engelsche voeten boven hoogwaterpeil was gerezen) ongeveer 2 Duitsche mijlen van de ankerplaats, op strand geworpen.

Terwijl aan redding van het schip niet te denken viel, had de gezagvoerder besloten hetzelve te verlaten.

Op het herhaaldelijk lossen van noodschoten waren verscheidene gewapende Chinezen naar het schip gekomen, zonder echter roof of geweld te plegen, toen den 24sten eene Chinesche jonk in de nabijheid van het schip en anker kwam en de gewapende rooverbenden van dat vaartuig de brik aanrandden, met dat gevolg dat ook de eerstaangekomen Chinezen begonnen te plunderen, en tusschen hen een hevig gevecht ontstond.

Na alles geroofd te hebben, waaronder het journaal en de scheepspapieren, werd het den kapitein en de bemanning, door tusschenkomst der eerst afgekomen Chinezen toegestaan, ongehinderd van boord te gaan.

Door de onbekendheid voor alsnog met de plaats, van waar de Chinezen afkomstig waren, was men niet in de mogelijkheid iets tot bestraffing voor dit misdrijf te verrigten of teruggave van het geroofde te eischen.

De kommandant van Zr. Ms. stoomschip *Bali*, in station te Hongkong, heeft daarom voorloopig in de zaak berust, in afwachting van meerdere zekerheid aangaande een of ander.

Batavia, 19 *November.* — Eenige in den laatsten tijd ontvangen berigten nopens onrustige bewegingen onder de bevolking in de afdeeling Indramajoe onder Cheribon en in de adsistent-residentie Krawang, hebben het noodig doen achten maatregelen van voorzorg te nemen.

Met dat doel zijn in den morgen van den 18den dezer naar Pamanoekan ingescheept drie compagnien infanterie, onder bevel van den luitenant-kolonel Happé, onder wiens kommando tevens alle bezettingen in het Cheribonsche gesteld zijn.

Ten vervolge op de vroegere berigten nopens de Djambische aangelegenheden zijn wij in staat gesteld het volgende mede te deelen.

In de eerste helft van October werd de hoofdkampong Djambi verontrust door eene bende vagebonden, grootendeels bestaande uit vreemdelingen, die op roof en moord uitgingen. Niemand kon zich op korten afstand van den kraton verwijderen, zonder gevaar te loopen door deze kwaadwilligen aangevallen of vermoord te worden. In weerwil van waarschuwingen, dat elke aanranding op het leven der Nederlandsche troepen met de grootste gestrengheid zoude worden gestraft, bleef men op die wijze voortgaan, tot dat één der bende, gevat door eene militaire patrouille en na ter dood te zijn veroordeeld, tot voorbeeld voor anderen de straf des doods had ondergaan. De veroordeelde, van Indragiri afkomstig, was vroeger zeeroover van beroep, en had deel genomen aan het wreedaardig en verraderlijk vermoorden van twee militairen en het doodelijk verwonden van een persoon uit het gevolg van den Nederlandschen commissaris. Na deze executie, welke op den 14den October jl. plaats vond, had men geen overlast meer van die vagebonden, waarvan een groot gedeelte vroeger in dienst was van de zoogenaamde radja's.

Den 26sten October jl. ontving de Nederlandsche commissaris de tijding, dat de Pangeran Ratoe, de Panumbahan en meer rijksgrooten den volgenden dag naar de hoofdkampong Djambi zouden afkomen om den commissaris op den 28sten daaraanvolgende te ontmoeten.

De Pangeran Ratoe (kroonprins) was aanvankelijk bestemd om tot sultan van Djambi te worden verheven, doch deze Pangeran gaf schriftelijk te kennen dat hij daartoe liever niet in aanmerking wenschte te komen, terwijl hij tevens in overweging gaf om den Panumbahan Praboe, oom van den ex-Sultan, voor den troon te bestemmen.

Nadat op deze wijze de eigenlijke troonsopvolger van zijn regt vrijwillig afstand had gedaan, werden onderhandelingen aangeknoopt met den Panumbahan, met het gevolg dat hij den 2den November jl. na teekening en beëediging van een nieuw verdrag, plegtig in het bijzijn van eene groote menigte volks onder den naam van Ratoe Achmad Nazar Oedin als Sultan werd geïnstalleerd. De kroonprins (pangeran ratoe) Marta Ningrat trad tevens als zoodanig weder op.

De ex-Sultan gedraagt zich bij voortduring stil en rustig. Daar hem overigens ten eenen male de middelen ontbreken om zich van het verloren gezag weder meester te maken, is het zeer onwaarschijnlijk, dat hij eenige pogingen daartoe zal aanwenden.

In den kraton op de hoofdplaats, welke in verdedigbaren staat is gebragt, is eene bezetting gelaten onder bevel van den kapitein der infanterie Backerus.

De expeditionaire oorlogs- en koopvaardijschepen met de overige troepen zijn bereids te Batavia teruggekomen.

Wester-Afdeeling van Borneo (*Sambas*). — Volgens berigten over de maand October jl., stond de padi in de geheele afdeeling vrij gunstig en was de arbeid in de mijnen, ten gevolge van regen, hervat. De visscherij was levendiger. De met het Nieuw-Orleans-katoenzaad te Tandjong Goenong genomen proeven zijn mislukt; te Pamangkat is het zaad echter opgekomen.

Montrado. — Te Djintang stonden 3[illegible] koffijboomen in bloei, doch van de aanplanting te Sjadat waren van de 1000 boomen 200 gestorven. Ook in deze afdeeling had men den mijnarbeid hervat, en beloofde de padi een goeden oogst, even als in de afdeelingen Mampawa, Landak en Tajan.

Sintang. — Gedurende October was de handel levendiger en werd eene vrij aanzienlijke hoeveelheid rijst uit de Melahoei afgevoerd. De rijstaanplantingen stonden over het algemeen gunstig.

Batavia, 23 November. — In ons nommer van 20 dezer is gemeld dat, als maatregel van voorzorg, drie compagnien infanterie naar Pamanoekan waren gezonden, tot onderdrukking van onrustige bewegingen onder de bevolking in Indramajoe.

Wij kunnen thans mededeelen, dat de sedert omtrent deze zaak bij de Regering ontvangen berigten van zeer geruststellenden aard zijn, en het vermoeden wettigen dat de eerste tijdingen niet vrij van overdrijving zijn geweest.

Het is dan ook, tot nog toe, gelukkig niet noodig geweest tot strenge maatregelen over te gaan, en, zonder onvoorziene bijkomende omstandigheden, zal dit ook wel niet noodig worden.

— Na de aanstelling door het Nederlandsch-Indisch Gouvernement van eenen nieuwen Sultan van Lingga, Riouw en onderhoorigheden, weigerde de Panglima besar van het landschap Reteh, ten zuid-oosten van Indragiri gelegen, zich aan den nieuw benoemden sultan te onderwerpen, niettegenstaande de inheemsche bevolking van dat landschap niets liever wenschte, dan zich aan dien vorst aan te sluiten en in vrede te leven.

Zij werd door den Panglima en zijne aanhangers (meest allen gewezen zeeroovers en ander slecht volk) gedwongen om gemeene zaak met hen te maken, en aan versterkingen te werken, ten koste der bearbeiding hunner ladangs.

Zoowel het belang der vorsten van Lingga en Riouw als de waardigheid van het Nederlandsch-Indisch Gouvernement vorderden, deszelfs getrouwe vasallen te beschermen en paal en perk te stellen aan de aanmatiging en het verzet dezer vreemde indringers.

Door allerlei uitvlugten trachtte de Panglima steeds eene bepaalde verklaring zijner voornemens en eene ontmoeting met de zendelingen van het Bestuur te ontwijken. Nadat eene laatste poging om hem op eene minnelijke wijze tot het besef zijner verpligtingen te brengen, zonder gevolg was gebleven, en toen hij steeds voortging zich te versterken, werd tot eene expeditie besloten, welke volgens de onlangs van Riouw ontvangene voorloopige berigten met een gunstigen uitslag is bekroond.

Dezelve bestond uit Zijner Majesteits stoomschip *Soembing*, kommandant luitenant ter zee 1ste klasse A. J. Kroeff en Zijner Majesteits schoenerbrik *Padang*, benevens een 25tal militairen, uit het garnizoen te Riouw onder den 1sten luitenant M. N. Driessen.

Niettegenstaande de ongunstige gesteldheid van het terrein, aanhoudend slecht weder en eene hardnekkige verdediging, zijn den 7den November de versterkingen van den Panglima stormenderhand ingenomen, waarbij meer dan 70 Illanos, waaronder de Panglima besar zelf, sneuvelden, terwijl een vijftigtal hunner de vlugt namen in de uitgestrekte moerassen achter de bentings gelegen. 24 stukken geschut, 25 lillas en eene menigte van draagbare wapenen enz. vielen den onzen in handen. Het verlies aan onze zijde bedroeg 17 gekwetsten, waaronder twee officieren, de luitenants ter zee Scholten van Aschat en Tindal, die ligte wonden bekwamen, en van de hulptroepen (Boeginezen) 4 dooden en eenige gewonden.

Den 12den November kwam Zr. Ms. stoomschip *Soembing* ter reede van Riouw terug, medebrengende de gekwetsten, waarvan 4 aan hunne wonden waren overleden, en voorts 17 gevangenen, waarna die bodem den volgenden dag naar Reteh terugkeerde, om, na de geheele slechting der bentings, te trachten de nog gevlugte Illanos in handen te krijgen of geheel te verdrijven.

Nadat meer gedetailleerde rapporten zullen ontvangen zijn, zal van dit wapenfeit een uitvoerig verslag worden gegeven.

Banjoewangi. — Per telegram is het berigt ontvangen, dat de telegraaph tot de hoofdplaats Banjoewangi op den middag van den 15den November is voltooid geworden.

Palembang. Binnenlanden (Beneden-divisien). — De in October van daar ontvangen berigten luiden gunstig. De rust en orde worden niet gestoord, terwijl de bevolking op sommige plaatsen een begin had gemaakt met het oogsten van katoen.

Over het algemeen heeft de te veld staande kapas veel geleden door insecten en door de menigvuldige en zware regens, die vooral in de maand September zijn gevallen.

In de Ogan Ilier is de katoenoogst bijzonder gunstig te noemen. Het aldaar verkregen product wordt op p. m. 3000 pikols geschat. Het katoen is daar later dan in de andere divisien geplant, hetgeen de oorzaak kan zijn, dat de vochtige weêrsgesteldheid eenen minder nadeeligen invloed op hetzelve heeft uitgeoefend.

De maand October heeft eenige drooge en warme dagen opgeleverd, waarvan door de inlanders gretig is gebruik gemaakt om de boschgronden, voor ladangs bestemd, te branden. Daardoor is de vroeger bestaande vrees voor het mislukken van den eerstkomenden rijstoogst grootendeels geweken.

In de meeste divisien zijn de padivelden reeds beplant.

Op den 8sten October werd te Palembang van Lahat de tijding ontvangen, dat de doessons Djatti en Slawé, beide in de Goemaij-oeloe en niet ver van Lahat gelegen, waren overrompeld en bezet door 500 kwaadwilligen uit de Goemaij-marga's, gewapend met ongeveer 200 geweren.

Nadat de vijand nog in den nacht van den 15den op den 16den dier maand de hangbrug over de Lematang-rivier nabij Lahat had afgebroken, rukte op den 17den daaraanvolgende eene kolonne, sterk plus minus 225 man, onder bevel van den luitenant-kolonel, militairen kommandant van Palembang, W. Lammerée, van Lahat langs drie verschillende wegen naar de doesson Djatti op.

Ten 8 ure in den morgen van dienzelfden dag had de gecombineerde aanval op die doesson plaats, welke ongeveer drie en een half uur duurde.

De vijand verdedigde zich hardnekkig en sloeg herhaalde stormen af, met het gevolg, dat onze troepen, na een verlies van 4 dooden en 23 gekwetsten (waaronder de kapitein der artillerie Coostermans, die aan de gevolgen zijner wonden is overleden), te hebben geleden, van den verderen aanslag op die buitengemeen versterkte en hardnekkig verdedigde doesson moesten afzien.

De kolonne trok terug naar de op $^3/_4$ paal van Djatti gelegen ver-

laten doesson Slawé, ten einde door den luitenant-kolonel Lammerée van Tebing-tingi ontboden 2 metalen tweeponders op veld-affuit met derzelver munitie en bediening, benevens de te Boengamaas in het district Kikim gedetacheerde kolonne af te wachten, en daarna den aanval te hernieuwen.

De berigten, omtrent dezen mislukten aanslag ontvangen, behelzen onder andere, dat de rebellen, die zich in de doesson Djatti hebben verschanst, ongeveer 1200 man sterk en voorzien waren van plus minus 250 vuurwapenen, welke men giste uit de Passumah-landen herkomstig te zijn.

Nadat het aangevraagde geschut, geëscorteerd door het te Boengamaas gestationeerde detachement, te Slawé was aangebragt, rukte op den 23sten October des ochtends ten half vijf ure, de luitenant-kolonel Lammerée naar de doesson Djatti op, met eene kolonne sterk 9 officieren en plus minus 260 onderofficieren en manschappen, waaronder eenige artilleristen tot bediening der 2 kanonnen en 2 handmortieren.

Ten half acht ure waren de noodige aanstalten en voorbereidingen tot den aanval gemaakt en opende de mortierbatterij, op p. m. 500 passen opgesteld, haar vuur.

De tweeponders rukten middelerwijl, zoo bedekt mogelijk, voorwaarts om de versterking te enfileren en de zich in eene langs de bamboe-doeri bewerkstelligde ingraving genesteld hebbende vijanden te verontrusten en te beschieten.

Hardnekkig was het vuur der verdedigers en te vergeefs trachtte men van onze zijde bres te schieten.

De doesson op eene andere plaatst met geschut te beschieten was ondoenlijk, dewijl de groote weg, langs genoemde doesson leidende, tegen de helling van eene bijna 260 voeten hooge steilte, die op sommige plaatsen onder eene helling van 45 graden afdaalt, gelegen is, en op welke hoogte dus slechts infanteristen geplaatst konden worden.

Toen bespeurd werd dat de uit de 2pd. batterij gedane kogelschoten weinig of geene uitwerking deden, werd de mortier-batterij de last gezonden om met brandkogels te trachten brand te schieten, hetgeen na eenige worpen gelukte.

Er werd nu met de tweeponders, gedekt door een sterk peloton infanteristen, tot op pl. m. 60 passen voor de doesson opgerukt en deze op nieuw beschoten, doch een onophoudelijk lilla-vuur uit de doesson, zoowel op de batterij, als op de dekkende troepen, maakte het spoedig noodig deze manoeuvre te staken.

Middelerwijl trok eene versterking troepen naar de voren beschreven hoogte, om de daar strijdenden te ondersteunen en, bij het wankelen van den vijand, eenen storm te wagen.

De 1ste luitenants Tomei, van Stuwe en Volkers deden dan ook dien storm, doch moesten met verlies van één doode en elf gekwetsten, onder welke laatsten de eerstgemelde officier behoort, terugtrekken. De munitie der manschappen werd tot twee malen aangevuld. Toen de overste Lammerée van de hoofden, die de kolonne vergezelden, de verzekering erlangde, dat de doesson schier geheel aan de vlammen was opgeofferd en het vijandelijk vuur en de verdediging niet verflaauwden, werd ten 12 ure des middags bevel gegeven om naar Slawé terug te trekken.

De noodige maatregelen zijn genomen om de kwaadwilligen tot hun pligt terug te brengen, de goedgezinde beneden-marga's tegen invallen van slecht volk te beschermen en de communicatie met de Lematang Ilier te verzekeren.

Riouw. — De berigten van Mangkalis (Siak) zijn allezins gunstig. Eene gewenschte rust heerschte in het Rijk.

— De stand van den agio op de drie hoofdplaatsen van *Java* was, blijkens de *Javasche Courant* van den 20sten November ll. op den 1sten November 1858 als volgt:

	Batavia.	Samarang.	Soerabaja.
	Duiten.	Duiten.	Duiten.
een tiende-gulden	12	12	12
kwart- "	30	30	30
halven "	60	60	60
den Nederlandschen gulden	120	120	120
een twee-en-een-half-gulden-stuk	300	300	300
drie-gulden-stuk	360	—	360
gouden Willem	1200	1200	1200
halven dito	600	600	600
recepis ad f 1	119	119	120
gouden Spaanschen doublen	5040	5040	4440
Mexicaanschen dito	4440	4560	—
gouden dukaat (nieuwen)	—	800	720
Spaanschen mat	366	336	320
Mexicaanschen dollar	319	318	312
sikka-ropij	—	—	—
vijf-frank-stuk	—	—	—

WATERHOOGTE IN DE HOOFD-RIVIEREN.

Januarij.	Rivieren.	Waarnemings-punten.	Rivierhoogte: boven of beneden Amst. peil.	Rivierhoogte: boven of beneden de nul der oude schaal.	Tijdstip.	In 24 uren: gewassen.	In 24 uren: gevallen.
12	Boven-Rhijn	*Keulen*,	+ 37.55	+ 1.70	8 ure	"	0.09
12	Waal	*Nijmegen*,	+ 7.78	+ 1.56	8 "	"	0.11
12	Neder-Rhijn	*Arnhem*,	+ 7.85	+ 0.94	8 "	"	0.10
12	Nieuwe Maas	*Brielle*	+ 1.00	"	H. W.	"	0.05
			— 0.56	"	L. W.	"	0.36
12	Geldersche IJssel	*Westervoort*,	+ 8.87	+ 1.00	8 ure	"	0.10
11	Boven-Maas	*Maastricht*, (brug)	+ 42.66	+ 0.46	8 "	0.01	"
11		*Maastricht*, (hoofdsluis)	+ 42.08	"	8 "	"	0.02
12		*Grave*	+ 5.99	+ 1.14	8 "	"	0.12

Te Keulen is het drijfijs verminderd.

Zijner Majesteits schroefstoomschip der 4de klasse *Reinier Claeszen*, gebouwd op de werf van den heer K. Smit Jr., te Kinderdijk, is op den 13den dezer met goed gevolg te water gelaten.

Door de Nederlandsche Handelmaatschappij zijn bevracht de navolgende 7 schepen:

voor Rotterdam, *Jeannette*, kapitein T. Visser;
voor Amsterdam, *Jacoba Cornelia Clasina*, kapitein A. J. Delclisur; *Reynbrand*, kapitein P. F. Lange, en *Admiraal van Heemskerk*, kapitein J. Koning (de laatste van Dordrecht);
voor Schiedam, *President Ram*, kapitein J. R. Ulrich (van Rotterdam);
voor Dordrecht, *Vereeniging*, kapitein J. de Jongh;
voor Middelburg, *Commercie-Compagnie*, kapitein G. J. Bruker.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Provincie *Gelderland*.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 28sten Januarij 1859, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Gelderland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 5de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, te Arnhem, worden Aanbesteed:

het driejarig onderhoud van 's Lands Rijswerken op de rivier de IJssel, behoorende tot de dienst der provincie Gelderland; met de leverantie van al de benoodigde materialen, ingaande met den dag der goedkeuring van de Besteding en eindigende den 31sten December 1861.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Gelderland, te Arnhem, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende vier dagen vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur jhr. J. Ortt van Schonauwen, te Arnhem, en bij den Ingenieur F. J. van den Berg, te Zutphen.

's Gravenhage, 5 Januarij 1859.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

Provincie *Gelderland*.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 28sten Januarij 1859, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Gelderland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 5de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Arnhem, worden Aanbesteed:

het onderhouden van de zoogenaamde verspreide Landsbruggen en Duikers in de provincie Gelderland, ingaande met den dag der goedkeuring van de Besteding en eindigende met den 31sten December 1861.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Gelderland, te Arnhem, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende vier dagen vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur jhr. J. Ortt van Schonauwen, te Arnhem, en den Ingenieur F. J. van den Berg, te Zutphen.

's Gravenhage, 31 December 1858.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

Oproeping van sollicitanten naar de betrekking van onderwijzer in Nederlandsch Indie.

Voor de dienst in Oost-Indie worden, ter uitzending in het jaar 1859, gevraagd twaalf Onderwijzers-kweekelingen, tusschen de 16 en 18 jaren oud, om onderwijs te geven in de laagste klassen der Gouvernementsscholen.

Sollicitanten naar die betrekking worden uitgenoodigd, zich, ten spoedigste, bij request op zegel, tot het Departement van Binnenlandsche Zaken te wenden, met opgave der school, in welke zij werkzaam zijn en met overlegging hunner geboorte-acte, alsmede van een bewijs van goed gedrag, afgegeven door den burgemeester hunner woonplaats.

De kennis met de strekking en inrigting van bewaarscholen en met het onderwijs, daarin te geven, zal eene aanbeveling zijn.

De voordeelen zijn: eene bezoldiging van f 75 's maands, zonder meer ingaande met den dag van ontscheping te Batavia, vrij transport derwaarts als gouvernements-passagier der eerste klasse, en eene gratificatie van f 400 voor uitrusting.

De benoemden zullen zich moeten verbinden om de gratificatie en de transportkosten terug te betalen, indien zij, binnen vijf jaren na aankomst in Indie, uit eigene beweging, het geval van wel bewezen ziekte uitgezonderd, 's Gouvernements dienst verlaten.

Alvorens eene aanstelling te kunnen verkrijgen zullen de candidaten bovendien moeten overleggen eene verklaring van den Commissaris des Konings in de provincie, waar hunne woonplaats gevestigd is, houdende, dat, ten zijnen genoegen, voldoende borg is gesteld, dat eventueel ten behoeve van den candidaat behoorlijk zal worden voldaan aan alle verpligtingen, welke, uit kracht van de wet op de Nationale Militie, op hem mogten komen te rusten.

MINISTERIE VAN MARINE.

Directie Willemsoord.

AANBESTEDING.

Op Maandag, den 17den Januarij 1859, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Minister van Marine, aan het locaal van het Departement van Marine te 's Gravenhage, worden Aanbesteed:

het leveren van Mastpalen, Dennenhout en Eiken Nagels voor den Herbouw van het Oude Dok, op het Maritime Etablissement Willemsoord te Nieuwe Diep, in vijf perceelen.

Deze Aanbesteding geschiedt bij enkele inschrijving, overeenkomstig art. 8 van het het Bestek, hetwelk ter lezing ligt aan het locaal van het Departement van Marine, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Noordholland, bij de Directien der Marine te Willemsoord, Amsterdam, Hellevoetsluis en Vlissingen, en op de plaatsen waar gewoonlijk de Bestekken van 's Rijks Waterstaatswerken nedergelegd worden.

Nadere informatien zijn te bekomen bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat J. G. van Gendt te Haarlem, en bij den Ingenieur J. Strootman te Nieuwe Diep.

's Gravenhage, den 7den Januarij 1859.

De Minister van Marine,
J. S. Lotsij.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden de navolgende bekendmakingen:

1°. *Lenticulair licht op Kaap Marsala* (*Sicilie*).

Blijkens bekendmaking der Napelsche Regering zal, te rekenen van den 1sten Januarij dezes jaars, een lenticulair licht ontstoken worden op de Kaap *Marsala*, op het eiland *Favignana*, provincie *Trapani* (*Sicilie*) op 37° 55′ 48″ N. Breedte, en op 14° 32′ 14″ lengte Oost van Greenwich (12° 11′ 50″ lengte Oost van Parijs).

Het licht is *stilstaand*, en *groen* van kleur. Het is 18.60 Ned. ellen boven den waterspiegel verheven, en zigtbaar op eenen afstand van 10 mijlen (van 60 in een graad).

2°. *IJsbeseining in het Kattegat.*

Blijkens bekendmaking der Deensche Regering zullen de seinen betreffende den ijsgang in het *Kattegat*, en de wegneming dien ten gevolge van het *Lichtschip* van *Laesö Rende*, tot nadere aankondiging vertoond worden, zoo als tot nu toe is geschied van den Ouden Lichttoren op Skagen.

3°. *Licht op Kyholm* (*Denemarken*).

Blijkens bekendmaking der Deensche Regering, zal het in der tijd ontstoken licht op *Kyholm*, dienende voor zeevarenden tot aanwijzing van het quarantaine-gebouw, ten gevolge van het wegnemen van dat gebouw met den 1sten April aanstaande worden gebluscht.

's Gravenhage, den 12den Januarij 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

Lichttoren op Godrevy-Eiland, St. Ives-Baai, kust van Cornwallis (Engeland).

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, blijkens bekendmaking van het *Trinity-House* te *Londen*, het *licht* op den nieuw aangebouwden *lichttoren* op *Godrevy-Eiland*, in de *St. Ives-Baai*, kust van *Cornwallis*, in den avond van den *1sten Maart* 1859 ontstoken zal worden, en vervolgens telken nacht branden zal van zons-ondergang tot zons-opgang.

Het *Godrevy-licht* zal zijn een *zeer helder dioptriek draailicht* van de *1ste grootte*, 120 Engelsche voeten boven *hoog water* verheven, en, bij helder weder, zigtbaar op een afstand van omtrent 16 Engelsche mijlen.

Verder wordt ter kennis van zeevarenden gebragt, dat, gelijktijdig met de ontsteking van het *licht* op den *Godrevy-lichttoren*, het *lichtschip*, nu geankerd liggende in het *vaarwater* tusschen *Godrevy-Eiland* en de *S ones-rotsen*, *weggenomen zal worden.*

's Gravenhage, den 12den Januarij 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de *Zevende* trekking der *Vijfde* Klasse van de 237ste *Staats-Loterij*, op Donderdag den 13den Januarij 1859, zijn prijzen van duizend gulden of daarboven te beurt gevallen aan de navolgende nommers:

N°.	5039	een prijs van	1000	gulden.
»	7986	» » »	1000	»
»	14895	» » »	1000	»
»	14565	» » »	1000	»
»	8154	» » »	1000	»
»	15855	» » »	1000	»

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. Frieswijk.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

KENNISGEVING.

Het Gemeentebestuur van Nijmegen brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat de overeenkomstig art. 11 der wet van den 21sten December 1858, *Staatsblad* n°. 128, vervaardigde staat, betrekkelijk de verboden kringen van de vesting Nijmegen en het geretrancheerd kamp, bestaande uit de lunetten Hunnerberg, Steenenkruis, Kijk in de Pot, Nieuwerk en de Linie van de lunet Bottendaal tot den linker Waaloever beneden de Stad, en van de Batterij achter den Ooydijk, ter voldoening aan het 1ste lid van art. 17 der wet, ten raadhuize is nedergelegd, en dat de afkondiging, bedoeld in het tweede lid van het vermelde artikel, op heden heeft plaats gehad.

Nijmegen, den 12den Januarij 1859.

Het Gemeentebestuur voornoemd,
De Burgemeester,
F. P. Byleveld.
De Gemeente-Secretaris,
R. O. B. Verheijen.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Brieven van Meerderjarig-verklaring, door den Hoogen Raad verleend den 5den Januarij 1859, goedgekeurd bij Koninklijk besluit de dato 8 Januarij 1859, n°. 92, geregistreerd den 12den Januarij 1859, zijn aan *Wilhelmus Antonius Coolen*, wonende in de gemeente Berchem, gegeven al de Regten bij de Wet aan Meerderjarigen toegekend, behoudens de bepaling van Art. 478 van het Burgerlijk Wetboek.

C. J. Françoᴉs,
Procureur bij den Hoogen Raad.

*** Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te Alkmaar, de dato 6 Januarij 1859, is, ten verzoeke van *Nicolaas Swart*, wonende te Amsterdam, kosteloos geprocedeerd hebbende ingevolge dispositie der genoemde Regtbank, de dato 20 Mei 1858, *Elisabeth Swart*, zonder beroep, wonende te Alkmaar, ter zake van krankzinnigheid, gesteld onder Curatele.

Alkmaar, 12 Januarij 1859.

[Kosteloos.] N. H. de Lange, *Procureur.*

Bekendmaking Art. 28 Wetboek van Koophandel.

Bij Acte, gepasseerd voor den te Hazerswoude residerenden Notaris *K. N. Hengeveld*, en getuigen, den 10den Januarij 1859, is de Vennootschap tusschen de Heeren *Andries Martinus van de Laar* en *Cornelis Marinus Oppelaar*, Fabrikanten in Pannen en Tegelen te Koudekerk, onder de Firma van *A. M. van de Laar en Cie.*, Ontbonden, gerekend van den 1sten Januarij 1859 af, en zal de tweede genoemde *Cornelis Marinus Oppelaar* op eigen naam en voor eigen rekening de zaken dier Vennootschap (zijnde het drijven en uitoefenen der Pannen- en Tegelen-Fabriek Welteverden te Koudekerk) voortzetten, terwijl de vereffening der gemelde Firma door beide Vennooten zal geschieden.

BEKENDMAKING.

Blijkens Acte, op den 11den dezer maand voor den Notaris *Leefkens*, en getuigen, alhier gepasseerd, is eene Vennootschap aangegaan tusschen de ondergeteekenden *Jacob Willem Matthee* en *Hendrik van Stijgeren*, beiden alhier woonachtig, aangaande het beroep van Huis- en Scheepsschilder en Glazenmaker, voor den tijd van twee jaren, aanvang genomen hebbende den eersten dezer maand en onder de Firma van *Matthee en van Stijgeren*, welke door ieder der Vennooten zal geteekend, doch niet gebruikt zal mogen worden tot eenigen handel, niet tot het vak behoorende, noch tot het ter leen opnemen van gelden of het aangaan van borgtogten.

Amsterdam, 13 Januarij 1859.

J. W. Matthee.
H. van Stijgeren.

*** Bij G. B. van GOOR ziet het licht de 1ste Aflevering van een hoogst belangrijk werk, getiteld:

TECHNOLOGISCH WOORDENBOEK,

OF VOLLEDIGE HANDLEIDING VOOR ALLE VAKKEN VAN

FABRIEKWEZEN EN VOLKSNIJVERHEID.

In Alphabetische orde, naar de tweede, geheel nieuw bewerkte Hoogduitsche uitgave van Dr. Karmarsch en Prof. Heeren.

Eene algemeene Vraagbaak voor Kunst en Wetenschap en Bedrijf, geheel voldoende aan de eischen des tijds. Geen Vak van Volksvlijt of Fabriekwezen, dat hier niet waardiglijk wordt vertegenwoordigd. Van den *Scheikundige* tot den *Handwerksman*, ieder, die regtstreeks of zijdelings tot een of anderen tak van 't bedrijvige of wetenschappelijke leven in betrekking staat, kan hier, als met een oogopslag, inlichting en leering vinden. Nagenoeg 1500 fraaije Figuren, waaronder vele afbeeldingen van de merkwaardigste Werktuigen en Machines van jonger vinding, dienen tot opheldering van den tekst.

☞ *Elke Aflevering van 80 pagg. kost f 1; het geheel is in hoogstens 30 afl. binnen 2 jaren tijds compleet. Prospectus met 1ste afl. is in alle Boekwinkels voorhanden.*

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

Donderdag 13 Januarij 1859.

Amsterdam.

	pCt.			
Nederl. W. Sch.	2 1/2	64 1/4	64 7/16	64 5/16
Dito dito	3	76 1/2	77	76 5/8
Dito dito	4	98 1/8	98 1/4	98 1/4
Syndicaat	3 1/2	—	—	—
Handel-maatsch.	4 1/2	141 1/8	141 5/8	141 1/4
Belgie. Bij *Roth. schild.*	2 1/2	—	—	—
Rusl. Bij *Hope en C°.* 1798 en 1816	5	105 1/8	105 1/4	—
Dito 1828–1829.	5	103 1/8	103 1/4	—
Dito 1840.	4	85	—	—
Stieglitz	4	85	—	—
Dito 1854.	5	97	—	—
Dito 1855.	5	101 1/8	101 1/4	—
Engelsche	4 1/2	97	—	—

	pCt.			
Spanje. Nieuwe 3% thans.	1 1/2	29 5/8	29 3/4	—
Amortisable.		—	—	—
Buitenlandsche	3	44 1/2	44 5/8	—
Binnenlandsche	3	40 1/8	40 1/2	40 1/4
Portug. Te Lond.	3	46 1/4	46 1/4	—
Oostenr. Metall. 1816–1852	5	71	71 3/4	71 1/2
Dito Zilv. Nation.	5	72 7/8	73 3/8	73
Dito Zilver 1849–1854	5	80 3/4	81 1/4	81
Dito 1847–1852.	2 1/2	36 3/8	36 11/16	36 5/8
Mexico. Londen.	3	—	—	—
Grenada id.	2 3/4	—	—	—
Venezuela id.		—	—	—
Uitgestelde		—	—	—

Londen.

Consols	3	pCt.	95 5/8
Mexico			20 1/8
Dito	3	»	19 1/2
Spanje	1 1/2	»	29 3/4
Venezuela			—
Uitgestelde			—
Grenada			—

Antwerpen.

Metalliek	5	pCt.	—
Nat. Metalliek	5	»	—
Binnenl. Spanje	3	»	—
Spanje	1/2	»	—
Credit Prost.			—

Parijs.

Fr. rente	3	pCt.	68.65
Fr. Créd. Mob.			770
Binnenl. Spanje	3	»	40 3/4
Spanje	1 1/2	»	29 1/2
Russische Spoorwegen			—

Weenen.

Metalliek	5	pCt.	—
Idem National			—
Wissel Londen			—

Van Antwerpen en Weenen is geene notering ontvangen.

Tweede Bijvoegsel tot de *Nederlandsche Staats-courant* van Vrijdag 14 Januarij 1859, nº. 12.

NEDERLANDEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Bij beschikking van den 13den dezer maand, nº. 156, heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken goedgevonden in het hoofdkiesdistrict Rotterdam de volgende onderkiesdistricten aan te wijzen:

Onderkiesdistricten en hoofdplaatsen.	Gemeenten in elk onderkiesdistrict begrepen.
Rotterdam,	1ste wijk 1 en 2.
	2de » 3, 4, 5 en 15.
	3de » 6, 7, 8, 9 en 14.
	4de » 10, 11, 12 en 13.
Schiedam,	gemeente Schiedam.
Delfshaven,	» Delfshaven.
Kralingen,	» Kralingen.
Hillegersberg,	» Hillegersberg.
	» Schiebroek.
Bergschenhoek,	» Bergschenhoek.
Overschie,	» Overschie.
Mathenesse,	» Mathenesse.

Bij beschikking van den 13den dezer, nº. 157, heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken goedgevonden het hoofdkiesdistrict Dokkum te verdeelen in de volgende onderkiesdistricten:

Onderkiesdistricten en hoofdplaatsen.	Gemeenten en dorpen in elk onderkiesdistrict begrepen.
Dokkum,	gemeente Dokkum.
1ste onderkiesdistrict Ferwerderadeel (hoofdplaats dorp Hallum),	dorp Hallum.
2de onderkiesdistrict Ferwerderadeel (hoofdplaats dorp Ferwerd),	» Ferwerd.
	» Marrum.
	» Nijkerk.
	» Blija.
	» Hoogebeintum.
	» Wanswerd.
	» Jislum.
	» Genum.
	» Reitsum.
	» Lichtaard.
1ste onderkiesdistrict Westdongeradeel (hoofdplaats dorp Ternaard),	» Ternaard.
	» Hantum.
	» Hantumhuizen.
	» Hantumeruitburen.
2de onderkiesdistrict Westdongeradeel (hoofdplaats dorp Holwerd),	» Holwerd.
	» Waaxens.
	» Brantgum.
3de onderkiesdistrict Westdongeradeel (hoofdplaats dorp Bornwerd),	» Bornwerd.
	» Betterwird.
	» Raard.
	» Foudgum.
	» Hiaure.
4de onderkiesdistrict Westdongeradeel (hoofdplaats dorp Nes),	» Nes.
	» Wierum.
1ste onderkiesdistrict Oostdongeradeel (hoofdplaats dorp Metslawier),	» Metslawier.
	» Morra.
	» Nijkerk.
	» Niawier.
	» Aalzum.
	» Wetzens.
	» Jouswier.
2de onderkiesdistrict Oostdongeradeel (hoofdplaats dorp Anjum),	» Anjum.
	» Lioessens.
	» Paessens.
3de onderkiesdistrict Oostdongeradeel (hoofdplaats dorp Ee),	» Ee.
	» Engwierum.
	» Oostrum.
1ste onderkiesdistrict Dantumadeel (hoofdplaats dorp Dantumawoude),	» Dantumawoude.
	» Driesum.
	» Wouterswoude.
	» Murmerwoude.
2de onderkiesdistrict Dantumadeel (hoofdplaats dorp Rinsumageest),	» Rinsumageest.
	» Akkerwoude.
	» Sybrandahuis.
	» Janum.
	» Birdaard.
	» Roodkerk.
3de onderkiesdistrict Dantumadeel (hoofdplaats dorp Veenwouden),	» Veenwouden.
	» Zwaagwesteinde.
1ste onderkiesdistrict Kollumerland en Nieuwkruisland (hoofdplaats dorp Kollum),	» Kollum.
	» Augsbuurt.
2de onderkiesdistrict Kollumerland en Nieuwkruisland (hoofdplaats dorp Burum),	» Burum.
	» Nieuwkruisland.
3de onderkiesdistrict Kollumerland en Nieuw Kruisland (hoofdplaats dorp Westergeest),	» Westergeest.
	» Oudwoude.
	» Kollumerzwaag.
Ameland (hoofdplaats dorp Nes),	gemeente Ameland.
Schiermonnikoog (hoofdplaats dorp Schiermonnikoog),	» Schiermonnikoog.
Achtkarspelen (hoofdplaats dorp Buitenpost),	» Achtkarspelen.
1ste onderkiesdistrict Tietjerksteradeel (hoofdplaats dorp Bergum),	dorp Bergum.
	» Suameer.
	» Garijp.
	» Eernewoude.
2de onderkiesdistrict Tietjerksteradeel (hoofdplaats dorp Rijperkerk),	dorp Rijperkerk.
	» Wijns.
	» Oudkerk.
	» Oenkerk.
	» Giekerk.
	» Tietjerk.
	» Suawoude.
	» Hardegarijp.
3de onderkiesdistrict Tietjerksteradeel (hoofdplaats dorp Oostermeer),	» Oostermeer.
	» Eestrum.
	het gedeelte van het dorp Rottevalle onder deze gemeente gelegen.
Smallingerland (hoofdplaats dorp Dragten),	gemeente Smallingerland.
1ste onderkiesdistrict Opsterland (hoofdplaats dorp Gorredijk),	dorp Gorredijk.
	» Kortezwaag.
	» Langezwaag.
	» Luxwold.
	» Lippenhuizen.
	» Terwispel.
2de onderkiesdistrict Opsterland, (hoofdplaats dorp Beetsterzwaag),	» Beetsterzwaag.
	» Hemrik.
	» Wijnjeterp.
	» Olterterp.
	» Beets.
3de onderkiesdistrict Opsterland, (hoofdplaats dorp Ureterp),	» Ureterp.
	» Siegerswold.
	» Duurswold.
	» Bakkeveen.
Marum,	gemeente Marum.
Grootegast,	» Grootegast.

Bij beschikking van den 13den dezer, nº. 158, heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken goedgevonden het hoofdkiesdistrict Gorinchem te verdeelen in de volgende onderkiesdistricten.

Onder-kiesdistricten en hoofdplaatsen.	Gemeenten in elk onderkiesdistrict begrepen.
Gorinchem,	gemeente Gorinchem.
Arkel,	» Arkel.
	» Schelluinen.
Nieuwland,	» Nieuwland.
Kedichem,	» Kedichem.
Giessen Nieuwkerk,	» Giessen Nieuwkerk.
Giessendam,	» Giessendam.
Hardinxveld,	» Hardinxveld.
Sliedrecht,	» Sliedrecht.
Ottoland,	» Ottoland.
Peursum,	» Peursum.
Meerkerk,	» Meerkerk.
Noordeloos,	» Noordeloos.
Goudriaan,	» Goudriaan.
Ameide,	» Ameide.
	» Tienhoven.
Hoornaar,	» Hoornaar.
	» Hoogblokland.
Leerdam,	» Leerdam.
Asperen,	» Asperen.
	» Heukelom.
Schoonrewoerd	» Schoonrewoerd.
Leerbroek,	» Leerbroek.
Lexmond,	» Lexmond.
	» Hei- en Boeicop.
Vianen,	» Vianen.
Hagestein,	» Hagestein.
Everdingen,	» Everdingen.
Heerewaarden,	» Heerewaarden.
Rossum,	» Rossum.
Zalt-Bommel,	» Zalt-Bommel.
Hurwenen,	» Hurwenen.
Driel,	» Driel.
Hedel,	» Hedel.
Ammerzoden,	» Ammerzoden.
Nederhemert,	» Nederhemert.
Kerkwijk,	» Kerkwijk.
Gameren,	» Gameren.
Zuilichem,	» Zuilichem.
Herwijnen,	» Herwijnen.
Vuren,	» Vuren.
Beest,	» Beest.
Brakel,	» Brakel.
Pouderoijen,	» Pouderoijen.
Dussen c. a.,	» Dussen c. a.
Heesbeen c. a.,	» Heesbeen c. a.
	» Meeuwen c. a.
	» Drongelen c. a.
Capelle,	» Capelle.
Besoyen,	» Besoyen.
Almkerk,	» Almkerk.
Emmikhoven,	» Emmikhoven.
Werkendam,	» Werkendam.
Woudrichem,	» Woudrichem.
	» Giessen.
	» Rijswijk.
de Werken en Sleeuwijk,	» de Werken en Sleeuwijk.
Op- en Neer-Andel,	» Op- en Neer-Andel.
	» Veen.
Wijk en Aalburg,	» Wijk en Aalburg.
Heusden,	» Heusden.
	» Oudheusden.
Hedikhuizen,	» Hedikhuizen.
	» Herpt en Bern.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.